

הממשלה מתפנת. אך היא נוחמת על כל יום נוסף של חיים עקובים

ממשלת-הליכוד גוססת. השבוע הכירה בעצמה בעובדה, שהיתה ידועה זה מכבר לכל צופה. לא היתה לגסיסה זו סיבה אחת ויחידה. כל הסיבות הנראות-לעין לא היו אלא סימפטומים לתופעה נדירה — התפרקותה של הממשלה בכל התחומים והמישורים, אובדן כוח-החיות שלה, אפיסת כוחו-תה, אייכולתה לתפקד. היה זה כאילו תקף את גופה של הממשלה חיידק בלתי-ידוע מן ה"חלל החיצון", המשתק את כל אברי ריה בעת ובעונה אחת.

קאמיקאזה באוצר. אבר אחרי אבר נפל ממנה. רפ"י הוצע רה הסתלקה בעוד מועד, כדי לה" קים מעין ד"ש חדשה משלה (ראה ה"נדון). התנועה הדמוקרטית — שריו של שריו של תנועה מפוארת, שקמה במהירות-שיא ושהתנוונה במהירות-שיא — הציעה ה"פרקות. סיעת-אחווה המגוחכת, מין קאריקטורה של מיפלה בלי מצע ובלי חברים, התפרקה עוד לפני שיכולה היתה להצטרף לקואליציה המתפרקת.

המשק הלאומי נמצא בסיחור של התדרדרות, מבלי שאיש יידע כיצד לעצרה. מיפעלים לאומיים — ובראשם חברת-התעופה הלאומית המפוארת — התנגדו כשיכור-רים. צה"ל לא ידע מה תקציבו, ופעל מתוך התניידות אוטומטית. במהומה הכללית ניסה אריק שרון להקים ברגע האחרון עוד כמה ה"נחלויות.

הטראגדיה לבשה מימד של קור-מדיה אבסורדית, כאשר נערך ה"מאבק על תיק-האוצר. שום אדם נורמלי לא היה יכול להשתוקק לתפקיד חסר-תוחלת זה — מה גם כאשר פעולתו תהיה מוגבלת לכמה חודשים. אולם בטריון המע"רכות האנשים, שהוא בלתי-נמנע במצב של התפרקות של מימשל, נערך מאבק לחיים-ולמוות גם על

עמדה אבודה זו. הפוליטיקאים לח"מו עליה כמו טייסי-התאבדות יפא"ניים, שנאבקו על הזכות לפוצץ את עצמם על סיפונה של אוניית-אוייב. אולם בניגוד ללוחמי הקא-מיקאזה ("רוח קדושה") היפא"ניים, לא אחזה שום רוח קדושה באפסים שהתרוצצו על במת-הליכוד המתמוטט.

איחור ההקדמה. גם במצב נואש זה לא היה לממשלה הכוח הנפשי להסתלק בצורה מכובדת. כאילו היתה עדיין מתפקדת וכ"אילו יכולה להציל את חייה על-ידי דחיקת הקץ, נאבקה ממשלת-הליכוד על איחור ההקדמה, או על הקדמה מאוחרת. היא קבעה את ה"ד ביולי כמועד לבחירות. פירוש הדבר: שישה חודשים נוראים של חוסר-ממשלה בישראל, של ה"פרקות גוברת, של אובדן השליטה הביטחונית והכלכלית, של התנוורנות המוסדות הדמוקרטיים.

היכולת למגר נטיה זו ולהקדים את הבחירות למועד סביר — בי חודש אפריל — היתה המיבחן ה"גדול הראשון להנהגת מיפלת-העבודה, בראשות שימרון פרס.

מדיניות

הפסקה. לא קיפאון

כאשר יקום המשולש

רגן-סאדאטי-פרס

ימצא לפניו מציאות

חדשה במרחב

הפיסגה המשולשת — ישראל-מצריים-ארצות-הברית — תתקיים בסתיו. כך קבע על דעת עצמו אנוור אל-סאדאת.

הוא יכול היה לקבל החלטה זו לבדו, כי הוא היה ראש-הממשל היחידי במשולש-המדינות שהיה מסוגל לתפקד. הנשיא רונלד רגן נכנס השבוע לבית הלבן והיה זקוק לכמה חודשים כדי להתארגן, ובינתיים אינו מסוגל לקבל החל"טות. מנחם בגין עומד בראש מ"שלה מתמוטט (ראה לעיל), וגם הוא אינו מסוגל לקבל החלטות בעלות משמעות.

משולש חדש. כל הפרשנים הרציניים בעולם קיבלו את ההנחה,

ממשלת ישראל (בישיבה שבה התכנס הורביץ) טראגדיה הופכת קומדיה

והותקף על כך קשות ברדיו דג"שק.

כאשר יהיו רגן ופרס מסוגלים לקחת את העניינים לידיהם, יחזן כי יעמדו לפני מציאות חדשה, שתפרק לחלוטין כל אשר נאמר במערכת-הבחירות בארצות-הברית — וכל אשר ייאמר במערכת-הבחירות הישראלית.

יחסים מרחביים

קול חדש במכה

הוועידה שתתכנס השבוע

בעירו של מוחמד

עשויה להפתיע בהחלטות

מתונות

לכאורה תהיה זאת עוד ועידה אחת, במרחב המשופע בוועידות מכל הסוגים.

אך ועידת-הפיסגה המוסלמית, שתתכנס בסוף השבוע במכה שבי"סעודיה, עשויה להיות חשובה הר"בה יותר מאשר הוועידות הרגילות. כי מצב-הרוח בעולם הערבי ה"מוסלמי נוטה עתה להערכה חדשה של המציאות.

הוועידה המוסלמית תהיה שונה מוועידות-הפיסגה הערביות קודם כל בהרכב חבריה. בוועידות-הפיסגה הערביות בולטות מדינות-הע"מ, והסיגנון הוא ראדיקלי, גם כאשר לבסוף מתקבלות החלטות מתונות, כפי שקרה בוועידת-בג"דאד בסוף 1977. אותה ועידה הח"ליטה על נכונות העולם הערבי כולו לשלום צודק ובר-קיימא, תמורת נסיגת ישראל מהשטחים שכבשה ב"1967 ופיתרון בעיית-הפלסטים. אך המסר לא נקלט ביג"לל הדברנות הקיצוניות.

ממארוקו עד סעודיה. בור-עידה המוסלמית משתתפות מדינות בלתי-ערביות, הרחוקות מן הממ"שות היומיומית של הסיכסוך. חוק"ירושלים קירב אותן לסיכסוך, ביג"לל קדושתה של העיר לאיסלאם. אך ניתן לצפות לכך שמדינות כמו בנגלדש וסנגאל, למשל, ינקטו סיגנון מתון יותר, ויחזקו את ה"ש"לטים הערביים הסבירים, כמו שליטי סעודיה ומארוקו, נגד מוע"מר קד'אפי המשחולל וחאפס' אל-אסד, המעמיד פני קיצוני.

הוועידה תדון בעיקר במילחמת איראן-עיראק, חוק-ירושלים ועניין פלסטין והפלשה הסובייטית לאפ"גניסתאן. בכל הנושאים יתקבלו, כפי הנראה, החלטות מתונות, ה"עשויות להיות צעד משמעותי נר"סף להיערכות העולם הערבי לק"ראת יוזמת-שלום חדשה (ראה לעיל), בתקופה שלאחר קמפ"דיי וויד.

המקורבים לממשלת רגן, רעיונות על הצורך בקירוב אש"ף לתהליך השלום, כדרישת סעודיה.

● שינוי הדרגתי אך רבי-משמ"עות באש"ף עצמו, הנערך כדי להתאים את עצמו למציאות החד"שה (ראה עמודים 32-33). בחצי השנה הקרובה ייתכנו כמה מהל"כים חשובים של אש"ף, ואולי אף דרמטיים, שנועדו לשנות את תר"מיטו ומעמדו בעולם, בארצות-הברית ובאיראן.

● גיבוש גוש ערבי מתון, בלי מצריים, שהיה מסוגל להוליך את העולם הערבי לקראת פיתרון-שלום מוסכם. בגוש כזה יבלטו, מן ה"סר, חסן מלך מארוקו וחוסין זל"ק ירדן, ששניהם דבקים בהחלטות של ועידת-רבאט על מעמדו של אש"ף כנציג החוקי הבינלאומי של העם הפלסטיני.

● על רקע זה יש עניין מיוחד בהצהרה שיוחסה השבוע לשליט עיראק, סדאם חוסין, שנטש את הקו הקיצוני המילולי והתקרב ל"עמדה המתונה של סעודיה ויאסר ערפאת, חוסין אמר שמתור ל"פלסטינים להסכים לחלוקת הארץ,

כי במשך חצי השנה הקרובה יש"רור הקיפאון ביחסים בין שלוש המדינות. הם מצפים ליום שבו יהיה שוב קיים משולש יעיל. זה יהיה מורכב מהנשיא רגן, הנשיא אל-סאדאת ושימרון פרס, שיתפוס, כפי המצופה, את מקומו בראש שולחן-הממשלה בישראל.

פירוש הדבר: העניינים יתחילו לזוז רק בסתיו 1981.

מחפן עד חוסין. אולם בפור לטיקה אין חלל ריק, ואין קיפאון. בעוד שהתהליך-השלום הרשמי יש"בות, תיקבענה עובדות חדשות ב"מציאות המדינית.

רק חלק מן העובדות צפויות, פחות או יותר, מראש. ביניהן: ● היערכות הכוחות בממשלה האמריקאית החדשה, ותהליך של גיבוש מדיניות מעודכנת. לפי כל הסימנים, תאבד מצריים את מקום הבכורה שלה בגישת הממשלה ה"אמריקאית החדשה לעולם הערבי. את מקומה תתפוס סעודיה, כמג"היגת העולם הערבי אחרי שמצריים גורשה ממנו.

על רקע זה השמיעו לאחרונה כמה דוברים ומוסדות אמריקאיים,

